

# SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

**Arányosítási árak:**  
 Helyben negyedévre . . . 3 korona.  
 Egészévre . . . . . 12 " "  
 Vidéken: negyedévre . . . 5 " "  
 Egészévre . . . . . 20 " "

László József  
 laptulajdonos.

Szentmiklósi József  
 felelős szerkesztő.

Egyes szám ára 4 filler.  
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
 Csapó-utca 9 sz. — Telefon: 275  
 Kéziratok nem adóznak vissza.

## Az új parlament fölavatása.

Debreczen, július 21.

Ősszel új impozáns, ragyogó pompájú otthonába vonul a magyar törvényhozás és az elnökség már most foglalkozik azoknak az ünnepegeknek az előkészítésével, a melyekkel az új parlamentet föl fogják avatni.

Szó van róla, hogy a király és a főherczegek is megjelennek a két Ház első együttes ülésén és a koronázási jelvények kitételével is emeljék az ünnepség fényét.

A nemzeti képviselő nagy alkotmányadta erejének megfelelő külső keretben fog ezentul megjelenhetni, mint a hogy a legalkotmányosabb Anglia is nagyarányu palotában adott hajlékot törvényhozó testületének.

Az új parlament fölavatási éve emlékezetes lesz nemcsak a külső ünnepek szempontjából, de történelmi jelentőségüvé teszi azt a kormány azokkal a törvényjavaslatokkal, a melyeket a haza javának előmozdítása végett fog az új parlamentben megnyitandó következő ülészen betervezni.

Az őszi ülészen első dolga a

jövő évi költségvetés megállapítása lesz.

Kétségtelen, hogy az állam pénzének hovatfordítását gondnal és behatóan kell a képviselőháznak tárgyalni s csak a költségvetés tételének alapos, előzetes tanulmányozása teheti lehetővé, hogy a parlament tagjai röviden és mégis alaposan szóljanak hozzá a budgethez, mert a hosszúra kinyújtott budgetvita a törvényhozás idejét sok más közérdekű alkotás elől vonhatja meg.

A legnagyobb érdeklődéssel a költségvetéssel együtt napirendre kerülő tisztviselői fizetésrendezést fogadja legalább a tisztviselők selege.

A fizetésrendezésre készen vannak az előkészületek.

A kormány a legmesszebbmenő jóindulattal óhajtja megoldani ezt a kérdést és csak az ország anyagi helyzetén mulik, ha a kisebb tisztviselők csupán a megengedett bőkezűség mértékéhez képest részesülnek a fizetésrendezés áldásában.

Aztán következnek a kiegyezési tárgyalások.

Az ország tiz évi sorsa függ a kiegyezéstől és mégis, az ország-

nak van legkevesebb szava hozzá. Ausztriában minden intézmény megformulázta már követelményeit. Az osztrák ipar és kereskedelem érdekében az osztrák kereskedelmi és iparkamarák mind megmozdultak már. A magyar kamarák, köztük a debreczeni is, nyilatkoztak a kiegyezés kérdésében, de az ország első kamarája, a fővárosi nem tudott, nem mert eddig állást foglalni. Ausztriában az iparosokon kívül az agráriusok is hatalmas testületekbe verődve dolgoznak ellenünk. Az osztrák Reichsrath marakodó pártjai tarka birodalmuk érdekében is jobban összeállnak, mint nálunk az államfőntartó magyarság pártjai.

Az őszi munka tervében a polgári perrendtartás, az adó- és közgazdasági reformok törvényjavaslati is tárgyalás alá kerülnek.

A polgári perrendtartás reformjáról szóló javaslat már huzamosabb idő óta ott van a képviselőház asztalán és ez a parlamenti szezon egyik igen fontos munkaanyaga lesz. A bizottságok ősszel mindegyik előtt e javaslatot fogják a plenáris tárgyalására előkészíteni. Az adóreformok is helyet foglalnak a többiek sorában.

## A „Szabadság“ tarczája.

### Titokszerü történet.

Itta: *Richard o' Monroy.*

Sokat beszéltek az elhunyt pajtásokról a tisztú lakomán. A kitünő bor s a pazar ételek megtették hatásukat. A lakoma vége felé azok a fantasztikus s különös történetek kerültek sorra, amelyek nagyban fokozták a hangulatot.

— És d' Iramond? — kérdezte Chavoje kapitány. — Mi történt d'Iramondal? Meghalt?

— D'Iramond? — szölt most szomorú hangon Fabert őrnagy. — Nem vagyok naiv lélek, könnyen hívök sem mint az urak, de valahányszor erre az esetre gondolok, olyan aggodás fog el, melyet akkor érez az ember, ha valami esodás talány előtt áll.

— Mondja el! Beszéljen róla. Mi történt vele? — kiabálták össze-vissza.

Az egész történet alig öt éves. Saint Germain-ban állomásoztunk akkor, a legkellemesebb helyörségek egyikén, Dél előtt csupa gyakorlat, parádé, azután a

vidám lakomák a tisztú kaszinóban, este a jókedvü tereferék a terrazon és később — Páris.

Arisztokratikus neve, mérhetetlen vagyona, előkelő modora vezető szerepet biztosított, d'Iramondnak, utolsó volt, aki otthagya az éjjeli dáridókat s az első volt aki megjelent másnap a gyakorlaton.

Mindez megváltozott, amikor d'Iramond herczegné elhunyt.

Ettől a pillanattól fogva, midőn már nem volt a „mama“ amint édes anyját szokta volt nevezni ez az erőteljes növésü, hetyke bajuszu legény, amidőn megszűnt a Rue St. Dominiquei kellemes otthon, ahol kipihenhetette magát, megváltozott. Beszüntette párisi utjait s a szolgálati idejét kivéve egész nap a Rue du Aoulingrin pavillonában tartózkodott, ahol órák hosszat elüldögélt anyja arcképe előtt, mely Canabel esetje alól került ki, Anyyira megszokta ezt a helyett, hogy alig tudott tőle szabadulni. Mintha minden sarokból anyja édes tekintete, kék szeme mosolygott volna reá . . . Hiába igyekeztem őt kiragadni a szomorú magányból. Bus gon-

dolatait nem tudtam kikergetni agyából bár mennyire igyekeztem is.

— Hiába minden fáradságod, mondogatta ilyenkor. Megöregedem, barátom, hidd el. A mig anyja van az embernek, fiatalnak érzi magát: a czéltalan, tobzódo élet, amelyet folytatunk, nem egyéb álomnál, amig az embernek van anyja, de most nincs hely, ahol kipihenhetem magamat, ahol elpihenhetek,

Zárkózott természetü ember lett a hajdan vig kedélyü bajtárs. Egy téli reggelen, amikor érte mentem, mintha hirtelen megváltozott volna. Alig beszélt velem, megindultnak látszott.

— Nevetni fogsz — mondotta, — ha elmondom, mi történt velem.

— Nos, kíváncsivá teszel!!

— Örömet Vinczet abbét, St. Germain első vikariusát? Gondold csak, az abbé ma reggel megjelent nálam s elhozta a halotti szentségeket. Tévedésnek kellett történni, abbé ur, mondtam neki. Eltévesztette a czimet.

— Nem uram, erősítette. Pontosan megadták d' Iramond kapitány czimét, tévedésről nem lehet szó.

Akkor felültették őnt abbé ur, valaki rut tréfát üzött önnel!

A pénzügyminiszter legutóbb kijelentette, hogy a munkálat készzen van s hogy a nehézségek dacára, a melyek a reformot késleltetik, azt legközelebb a Ház elé terjeszti. A közigazgatási reformra vonatkozólag most a legutóbbi ankét anyagát dolgozzák föl a belügyminisztériumban s a javaslatok szintén ősszel kerülnek a képviselőház elé.

A bevándorlásra és kivándorlásra vonatkozó javaslatokkal még várnak, míg megfelelő szaktanácskozásokon a teendőket megvitatják, de ennek a beterjesztését is kilátásba helyezte a miniszterelnök-belügyminiszter.

A telepítési törvényjavaslat is a Ház asztalára kerül talán az ősszel. Valóban, ha méltányos szociálpolitikai szempontok lebegnek a törvényalkotói előtt, sok és nehéz kérdést kell a javaslatban megoldaniok. Mert a mezőgazdasági népességnek a földszerzéshez alkalmas kell adni a telepítéssel, vagy különben ez a népesség Amerikába viszi s ott érvényesíti munkarejét.

Mire learatják, elcséplik, eladják az idejüket, a képviselőurak akaratlanul is hosszú vakációzás után napbarnulva és megerősödve az új országházba fognak összeülni. Adja jó sorsunk, hogy hazaszeretben és munkakedvben is megedzve üljenek össze az ország fontos ügyeinek tárgyalására.

## POLITIKAI HIREK.

**Az autonóm vámtarifa.** Bécsből jelentik: A külügyminisztériumban tegnap kezdték meg az autonóm vámtarifára vonatkozó tárgyalásokat. Hosszabb és beható vitára fog alkalmas adni a ezukorkérdés. Ugyanis most fogják megállapítani annak a jegyzéknek a tartalmát, melyet a közös kormány az orosz kormány jegyzékére adni fog. Ugyanezek most fognak dönteni a bor-klauzula dolgában is. Goluchowski külügyminiszter eredetileg augusztos 4-én szabadságra akart menni, azonban szabadságát bizonytalan időre elhalasztotta, minthogy jelen akar lenni Ischlben abban az időben, a midőn ott Széll és Körber miniszterelnökök előterjesztést fognak tenni a királynak. Biró Ferencz miniszteri tanácsos a szakreferensekkel tegnap Bécsbe érkezett.

**Munkások kötelező balesetbiztosítása.** Láng Lajos kereskedelmi miniszter legközelebb a munkásoknak baleset ellen való kötelező biztosításáról készül az országgyűlés elé törvényjavaslatot terjeszteni és Szterényi miniszteri tanácsost bizta meg a javaslat tervezetének elkészítésével. A kérdés megoldása nem könnyű, mert egyrészt a munkások jogos igényeit kell figyelembe venni, de másrészt a munkaadókat sem akarják — tekintettel a rossz viszonyokra — tulságosan megterhelni.

**Pancsova kettéválasztása.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: *Selmeczbánya* sz. kir. város újabb érdekes kérvénnyel fordult tegnap a képviselőházhoz. Kérvényében ugyanis pártolja *Pancsova* városnak ama feliratát, a melylyel pancsovai választókerület kettéválasztását ké-

relmezte. *Selmeczbánya* városa reméli, hogy ezzel együtt fog járni a választókerületek helyesebb beosztása is.

## Új református püspökség.

*A békés-bánati egyházmegye fölosztása.*

Saját tudósítónktól.

**Debreczen, július 21.**

*Fiume* közismert nyári czápája helyett új református püspökséggel kedveskedik egyik-másik lapársunk. érdekes közönségének. Mint nagy hangon hirdetik, *Békésvármegye* ev. református papsága köréből indult ki legelőször az a terv, hogy a békés-bánati egyházmegyét, a mely legnagyobb az országban, püspökséggel egy egyházmegyei kerületté szerveznék három új egyházmegyével. El is készítették erre nézve a tervet. Az egyházmegye akként kerítették ki, hogy *Békésvármegyével* megalakították a *békési egyházmegye*, *Csongrádvármegyével*, a *csongrádi egyházmegye* és *Csanád-, Torontál-, Temes- és Krassó-Szörényvármegyék*ből, mint a melyek igen kevés ref. hívőkkel bírnak, szerveznék a bánati református egyházmegyét.

A három új egyházmegyében a ref. hívők száma 200 ezer, a mely így oszlana el: a *békési ev. ref. egyházmegyében* 100 ezer, a *csongrádi ev. ref. egyházmegyében* 80 ezer és a *bánati ev. ref. egyházmegyében* 19 ezer lenne az ev. ref. hívők száma. Szó esett a tervezésnél arról is, hogy esetleg csak két egyházmegyét szerveznének. Ez esetben az egyik egyházmegye a *békési*, a másik pedig a *csongrád-bánati egyházmegye* lenne.

Igy a ref. hívők arányosan megoszlának két egyházban, míg ha három egyházmegyét állítanak föl, úgy a

— Kapitány ur esküszöm, önnek, a hölgy, aki önhöz küldött, szavahihető s bizalomgerjesztő asszonynak látszott.

— Asszony?

— Ugy van uram, egyasszony, a kivel a templom-téren találkoztam . . . Nézze csak. Ez ő . . .

Vicet abbé mama arczképére mutatott, amely a falon függött. Mondhatom barátom. különös érzés fogott el.

— Egészen bizonyos ön abban, hogy ez a nő küldte önt ide?

— Esküdni merek rá kapitány ur. Ezer nő között is megismerném! Arcza szelid s szomorú volt. amikor találkoztam vele. Arra kért, hogy siessek ide, legfőbb ideje, hogy önhöz jöjjenek. Semmi kétség uram, ez az ő arczképe.

— Ez a kép abbé ur, anyám, d'Iramond hercegné arczképe aki két hónappal ezelőtt halt meg.

A pap elhalaványodott, azután vonakodva mondotta:

Kedves gyermekem, a gondviselés utjai gyakran kifürkészhetetlenek . . . Fogadja el Urvacsoráját . . . Soha sem árt ha az ember békében él is Istenével, ki azután, ki tudja . . . A hercegnő csak jó néven veheti ott fenn.

Nem ellenkeztem. Meghatottan fogadtam az Ur vacsoráját.

Talán hallucinált a jó ember talán tévedett, bármint volt is, meggyóntam s azután nyugodtan éreztem magam.

— Jól emlékezemrá — folytatta az őrnagy — hideg reggel köszöntött be. D'Iramond pompás paripán lovagolt, amelyet előtte való napon vett a lord Darlington-féle árverésen.

Gyors ügetéssel mentünk, hogy utólérjük az ezredet, mely előttünk haladt. A csonttá fagyott föld dobogott a lovak patkói alatt.

Tréfával igyekeztem barátomat felvidítani, deminduntalan visszatért Vincet abbé látogatására.

Végre elértük az ezredet, jelentkeztünk az ezredesnél s elfoglaltuk helyünket századunknál.

Ebben a perczen egy rekruta vágatott előre elragadta lova s vad száguldással rohant előre. A szerencsétlen elvesztette lélekjelenetét s iszonyu félelemmel görcsösen kapaszkodott a nyeregbe.

Az összeütközés iszonyu volt. Lovam, mely hozzá volt szokva az ilyen meglepetéshez, meg sem ingott, de d'Iramond lova megbokrosodott, felágaskodott két első lábára s abban a pillanatban hátra vetette lovasát.

A következő pillanatban láttam, amint

hátrabukik, a ló remegve igyekezett fel-tápáskodni s amikor odasiettem barátom élettelenül feküdt a földön.

Koponyája össze volt zúzva, közepén érte a ló patkója.

Véletlenül nem volt orvos közelünkben. A markotány kocsián szállítottuk be St-Germainba. Amikor az orvosi segítség megérkezett, már késő volt: este öt órakor meghalt. anélkül, hogy eszméletét csak egy percze is visszanyerte volna. En, aki ősmertem az esetet elejétől végig, valami titokszerű összefüggést találtam a halotti szentség felvétele s a váratlan halál között.

Nemde, uraim, kicsitbabonás a történet?

Csend követte beszédét. A kövér Pouraille ezredes félig nevetve, félig bosszankodva jegyezte meg.

— Legszívesebben elzártnám önt három napra ezért a kísértetes históriáért. Csak nem kívánja, hogy véleményét is mondjak az esetről? Vincet abbé tréfát üzött. . . . d'Iramondott meg agyon rugta a ló — véletlenül. . . Ennyi az egész! . . . És most uraim, felkérem önöket, hogy asszonyokról s lovakról ne beszéljenek nekem, különben rossz álmaim lesznek az éjszaka!

százezer ref. hívővel bíró békési egyházmegye mellett nagyon szegény egyház lenne. a 19 ezer ev. ref. lelket számláló bánáti egyház.

Ezt a tervet — mint hírlik — az *egyházmegye papsága és presbyteriuma keresztül akarja vinni már a temesvári őszi gyűlésen.* Az egyházmegye határozatát aztán a tiszántuli ev. ref. kerület gyűlése elé terjesztik, a mely ha azt jóváhagyja, ugy nyomban megtörténik az egyházmegyék kikerítése, az új espereseknek és egyéb hiányzó papságoknak, presbitereknek és tanácsbíráknak a megválasztása.

Azok, kik a mozgalom élén állanak, a terv mielőbbi keresztülvitele mellett érvelnek. Ugy mondják, hogy az egész ev. ref. egyház érdeke, hogy minél több ev. ref. egyén érdeklődését nyerje meg az egyháznak. Erre pedig legalkalmasabb, ha beválasztják őket az egyházmegye tisztikarába.

Ha három új egyházmegye felállítatik a ref. papság keresztül szándékozik vinni, hogy *miután ezen vármegyék a roppant kiterjedésű tiszántuli kerületnek ugynis a felét teszik ki, ezzel kiszakítottassanak a kerületből és új püspökség szervezésével külön ev. ref. kerület alakítottassék.*

Eddig szól az uborkaizü hír, amelylyel szemben — illetékes helyről nyert határozott s a legnagyobb mértékben megbízható értesülésünk szerint: *az adott formában egy szó sem felel meg a valóságnak.* Annyi tény, hogy boldog emlékeztető Szabó János halála után, az esperesi széknek három jelöltje lévén — minden valószínűség szerint ép ezért és ebből kifolyólag, fölmerült a *békésbányai egyházmegye felosztásának terve is.* Sőt az egyházmegye egyik ülése is foglalkozott a kérdéssel, *de napirendre tért föllette és igen bölesen nem ment bele az erők szétforgásolásának épen-séggel nem ezé irányos örvényébe.* — *E helyett kitűzte az új esperes megválasztásának ünnepnapját s a választás megejtésére Hajnal István dr., egyházmegyei gondnok már meg is tette a sürgősen szükségelt intézkedéseket.*

Új püspökség — egyáltalában — nem került, de nem is kerülhet szóba. A magyar reformált egyháznak együttes, közös működésre, erős és kitartó munkára van szüksége s csak kárját látná a mivel sem indokolható széthuzásból és személyes motívumokra visszavezethető, megfontolatlan kombinációkból.

## Szöget, frázist.

Levél a szerkesztőhöz.

Debreczen, július 21.

Levelet kapott Debreczen városa, meg Hajdúvármegye is. Szöget kérnek benne, frázist küldenek.

Hát hiszen frázissal bírja a magyar. Diszkardot küldöttünk Ozmán pasának, Krügernek rokonszenyünk kvintesszeneciáját tömördek üdvözlő táviratban, Palmerstonnak tulipános szüret, Rooseveltnek csikóbőrös kulacsot, mindmégannyi nemzetiszinü megtestesítője a magyar szóvirágnak. Ha már a nagyhatalmasságok koncertjén nincsen szavunk,

akkor legalább szerepeljünk így a külpolitikában díszesnél-díszesebb kardokkal, csikóbőrösnél-csikóbörösebb kulacsokkal.

Amerikába pedig, annak a másfél-millió magyar embernek, akiket a kenyérharez, a nyomoruság kergetett ki a haza földjéről ismeretlen világba, amelynek kincsétadó nimbusza már szétfoslott, csak az a hír van még róla, hogy ott minden munkabíró megadja keresni azt, a mire a gyomrának szüksége van, — amerikai honfitársaink s küld az Országos Nemzeti Szövetség szintén egy frázist. A formája: egy nemzetiszinü, selyemmel, arannyal kihimézett zászló. Ehhez a zászlóhoz kérnek Debreczen városától, Hajdúvármegyétől egy-egy szöveget, bizonyára abban a hitben, hogy erre még telni fog két törvényhatóság-nak.

Senki se tegye fel rólam, hogy a nemzeti zászlót profanizálom, amikor azt ebben az esetben a szóvirág értékeivel egyformának mondom. Szent jelvény a nemzeti zászló: áhitatot életemel, akár daróc-vászonból való, akár nehéz selyemből. Méltó arra, hogy minden ünnepen, a melyet a hazafiság kalendáriuma magában foglal, kibontsák és lobogása alatt magyar lelkünk imáit mondjuk.

De mikor a nap gondja, Kenyér ő felsége parancsol, akkor az ünnep másodrendű dolog. A mikor másfél millió emberünket várjuk hiába vissza a hűlenséggel hagyott földre — akkor ennek a vágynak nyitott sebet nem köti be a nemzetiszinü zászló selyme.

Napirendre került a téma, a nagy tuskó, a mely még nem talált fejszéjére: a kivándorlás problémája. Valljuk be: azzal, a mit a probléma megoldására eddig ajánlgattak, egy esőpetet se növekedett meg a hitünk abban, hogy a kivándorlásnak elég magas kodátokat fognak verni. De hát abban is valami: törnek egy pár fejet ebben a magadhatatlannul fogós kérdésben. És mialatt az okos fejek főnek a mentő gondolatok után való hajszában, akkor kiptan a reális dolgok helyett egy magyar sallang: zászlót nekik, a hontalanoknak!

Azt mondja a szeptet réző írás: a zászló ébren fogja tartani az amerikai magyarokban a magyar érzést, a hazaszeretetet; a nélkül előbb utóbb egész idegenek lennének tőlünk s gyökeret vevén az amerikai földben, a hajtásaik már egész elveszettek lesznek a mi részünkre. Ez újra csak lelkiismeret-altató frázis. Abban az emberben, a kit a megélhetés gondja szakított el az anyaföldtől, már megingott a fiui ézés. Akármennyire istentelennek is tetszik a gondolat: az már csak azt a hazát szereti, a melyiktől ő kap valamit. És az amerikai honfitárs talán ilyen gondolattal néz a zászló-ajándékra: „Ilyen vagy te hazám! zászlót adsz, de — kenyéret nem!”

Ha azon a pénzen, a mire a zászló, meg a deputáció kerül, a mely szeptemberben a zászlót New-Yorkba viszi, a másfél millió ember közül ötvennek lehetővé teszik, hogy hazajöhessenek s itt munkát kapjanak: azt hazafiságunkra mondjuk. hálásabban vette volna a nemzeti önértet. Vagy hason oly intézményt teremtenek az újvilágban, a melynek a hazatérés megkönnyítése lenne a rendeltetése, akkor mi varrtunk volna zászlót, csak azért, hogy azt az Országos Nemzeti Szövetség előtt meghajtsassuk.

Persze, ezt a kormány végzi el majd, nem az Országos Nemzeti Szövetség. Szin igazság. Csakhogy a frázisnak

ereje — különösen a magyar frázisé — vakit, megbódít. Mialatt a kivándorlás kérdése kinez bennünket, még azt találjuk hinni, hogy azzal a zászlóval megfizettük mind, mivel a kivándorlottaknak tartozunk. Ha a rokonszenyünk kifejezésére elég egy csikóbőrös kulacs, akkor ilyen hazafias kötelességeket lekivittelünk egy zászlóval, meg néhány zászlószeeggel. A kivándorlás nehéz problémáját megoldotta egy new-yorki házi ünnepély-zászlószenteléssel egybekötve.

## Vérengző arató.

Félholtra késelt jó barát.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, július 21.

A bor mámorea halált okozó sulyos testi sertésért állit legközelebb a büntető bíróság elé — egy különben, ismerősei szerint esőndes, jámbor embert, a ki részeg fővel ugy összevagdalta a fabicskával egyik kenyeres pajtását, hogy alig éri meg a reggelt. Tegnapelőtt történt az eset. Künn az *ujvárosi* uton levő „látóképi” csárda söntésében idogáltak, a koresmáros aratói, köztük Kovács Imre és Szatmári József. A bor fejükbe szállott, Szatmári belekötött a csaplárgazdába, káromolta a zsidó mindenségét, a min Kovács Imre annyira feldühödött, hogy *arczul vágta Szatmárit. Ez erre kést rántott elő és kilencz olyan sebet szurt a zsidóvédő Kovácsra, hogy az összeesett és eszméletlenül terült el a földön.*

A véres csárdai jelenetről tudósítónk alábbiakban számol be:

(Agyonütlek zsidó!)

Vasárnap este 8 óra tájban nagyobb csapat arató-ember tért be borozni a „látóképi” csárdába. Köztük volt Kovács Imre is, valamennyi között a legesőndesebb, a ki alig győzte nógatni a virtuskodó, részeg alakokat.

Mikor fizetésre került a sor, Szatmári József — a mulatozók leglármásabbja összetűzött a koresmárossal. Kiabált, fenyegetődzött:

— Agyonütlek zsidó!

Kovács Imre békességre intette a kötekedő embert:

— Egy Isten teremtései vagyunk, mit akarsz?!

A szép szó nem használt, Szatmári rá akart támadni a védetlen emberre, de Kovács Imre pártját fogta. Ezen kaptak össze ugy annyira, hogy Kovács *arczul vágta Szatmárit.* Ezzel okozta a tulajdonképeni veszedelmet.

(Kilencz seb.)

A megsértett ember nem gondolt többé zsidóverésre. Kovácsra akarta bosszulni a sértést s a csizmaszárból csakhamar előkerült a fanyelű kés.

Előbb öltre mentek s mikor Kovács Imre alulra került, a feldühödött ember *rátérdelt és kilencz helyen sebezte meg a szerencsétlent.* A rémes kurjongatás és sikoly kiűritette az ivót, senkise mert közeledni Szatmárihoz. Mikor bosszuját

kielégítve látta, fölhasználva a magányosságot s a zavart — megszökött.

A csárdából lóhátas küldöncz jött be a debreczeni csendőrsőhöz; jelentést tenni a gyilkossági kísérletről. Kovácsot élet-halál között szállították be a kórházba, az elfogott Szatmári Józsefet pedig a kir. ügyészséghez vitték, hol Szoboszlay Sándor vizsgálóbíró hallgatta ki. Mindent beismert s az ügyészség fogva is tartotta.

#### (A haldoklónál.)

Egyik munkatársunk fölkereste Kovács Imrét a tegnapi nap folyamán. Ő maga, akadozva — halkán, alig érthetően, de hasonlóképp adja elő az esetet, csak azt nem tudja, hogy ki bántotta.

Csikos Sándor dr., a sebészeti osztály főorvosa varrta be a holtra késelt ember vérző sebeit, de állapota veszedelmesen aggasztó és fölgógyulása szinte kizárt.

Kovács Imre 50 esztendő s napszámos, özvegy ember — a feleségétől elváltan él s egyik verzió szerint a hűtlen asszony keze sem egészen tiszta a dolgan.

## UJDONSÁGOK.

### Szerencsétlenség a vaggongyárban.

Lezuhant a háztetőről.

Borzalmas szerencsétlenség ért tegnap egy viruló idejében levő ifjut a vaggongyárban. A hajmeresztő jelenet tanulni megdöbbenve beszélnek a súlyos balesetről még most is, a szerencsétlenül járt ifju pedig ott vergődik a kórház fehérlépelé borított betegágyán élet és halál között.

Kiküldött tudósítónak a következőkben számol be a rémos esetről:

Schreier Emil, 19 éves, s.-a.-ujhelyi születésű államvasuti géplakatos tegnap reggel a vaggongyárba ment ki, hogy a gyár egyik épületének tetejére kéményseprő-megállót készítsen.

Az ifju vidám kedvvel, könnyelműen támasztott az épülethez egy létrát, nem is gyanítva, hogy ádáz sorsa kevés idő múlva megtölti számára a keserűség poharát.

Ruganyos, gyors léptekkel haladt fel a létrán s a tetőzeten megállva, hozzáfogott munkájához. Az arra elmenők még halották vidám fütyölését. Kevés idő múlva azonban egy velőtrázó sikoltás reszkettette meg a levegőt... Rémulniban futottak a munkások a vészkiáltás irányába...

A látvány lrtózatossá volt. A szerencsétlen Schreier Emil megsiklott a tetőzeten s lezuhant a magasból a köves porondra. Mikor rátaláltak eszméletlenül volt. Azonnal orvos után futottak, ki megérkezve, azt konstataálta, hogy a szerencsétlenül járt géplakatos hátgerinczét és lábait törte össze s ezenkívül súlyos belső rázkódást szenvedett.

A baleset sajnálatos áldozatát hordágyon szállították be a kórházba, hol azonnal ápolás alá vették. Lehet, hogy életben marad, de testi épségét alig nyeri vissza többé.

A rendőrség megindította a vizsgálatot, hogy a szerencsétlenség miatt terhel-e valakit felelősség.

### Lapunk barátja.

Uborka croquis.

Szerkesztőnk, mint valami közepkori inquisitor állt közöttünk.

— Tehát semmi uraim, sehol semmi?

— Uborkaszeged! — nyögte Szbi ur, a „poéta“, a közgazdasági rovatvezető pedig, miután elragott már egy fél tollszárat, izzadva írta „Aratás“, a mi különben most már jobban el van csépelve, mint az idej termés.

Sziren vészjóslóan esattogatta az előt, Gaby kollegánk pedig éppen egy hatszor önmagába visszatérő körmondatot fejezett be, mikor berontott a redakcióba — „lapunk barátja!“

Azt hiszem, ezt az urat nem kell Etyebben bemutatnom, hiszen ismeri a főnökség a „Vihar“ szerkesztőségéből. Nos hát a mi „saját külön“ lapunk barátja sem jobb annál.

A derék ur lecsapta a kalapját az asztalra, belevetette magát egy karosszékre:

— No adta firkászai! Ugy-e megkadt az eszetek! Mi?

— Uborkaszeged! — nyögte dogmatikusan Szbi ur!

— Igen? „Uborkaszeged?“ Mondjátok inkább, hogy üres a koponyátok; no majd adok én témát!

— ??? ? ! !

Lapunk barátja győzelmesen körül nézett aztán folytatta:

— Tudjátok-e mi az a „központi zóna idő!“

Nem? Nohát Debreczenben nem is fogjátok megtanulni. Irjátok ki abba az újságba, hogy ahány óra van a kálvinista Rómában, az annyiféleképpen mutatja az időt. Ha valaki tíz órakor indul a színház elöl, bizonyára fél tízre ér ki a vasútra! No híresek, hogy tetszik?!

Gaby mester, a ki időközben fárdatan borult az asztalra, szundikálva susogta:

— Uborka...

— Irjátok tovább, majd én diktálok, bömbölte hadvezéri tenoron, lapunk barátja.

„Közvilágításunk“. No mit nevettek előre? A komikum csak most jön. Hát van egy közvilágítási szabályrendelet, mely szerint, be a kalandárium holdvilágot mutat, akkor nem kell felgyújtani a gazlámpákat. Hogy aztán a holdvilág olykor nem fogad szót a kalandáriumnak s szerényen a fekete felhők mögé buvik, az tökéletesen mindegy. Az egyiptomi sötétség nem tesz semmit. A heccz legfeljebb néhány adófizető nyakába kerül, de a szabályrendelet arra való, hogy ha már megiródt, pontosan be is tartassuk...

— Vigyázzon kérem, elsül a feje! mondta ezirikusan Gaby s belekezdett egy új körmondatba, mert, szerinte, az előbbi nem volt elég hosszú! Lapunk barátja azonban nem hagyta magát kivetni a konceztusból.

A multkoriban kint voltam a Nagyerdőn katonazenét hallgatni. A hangverseny szép volt, a publikum előkelő és

disztingvált, azonban mire beértem a városba, nem tudtam vacsorázni.

— Beteg talán? — kérdezte részvétellel a fel. szerk.

— Nem. — Hanem jól laktam — porral!

— De hiszen locsolják az utakat — mondta szelidlelkű Szirenünk.

— Ördögöt locsolnak! A „patent“ kocsik ott állnak sorfalat a Nagyerdő előtt s mikor megkérdeztem az egyik bagyadtan pipázó Bugyit, hogy miért nem locsolnak, jelentőségteljesen, de némán mint egy alvó fakir, felmutat az égre, melyen vészjósló felhők tornyosulnak. Hát persze! Tudjátok, erre nincs ugyan szabályrendelet, de van benne mélységes bölcsesség. Ha a közvilágítást elvégzi a holdvilág, hát akkor miért ne locsolná az utazakat a jó Isten?!

Pont! — kiáltotta diadalmasan Gaby mester, ki 50 perez és 30 másodperez alatt a körmondat végére ért, lapunk barátja pedig fejébe csapta kaczkias szalmakalapját, hóna alá vette „beesés lapunk“ legutóbbi számát s elsietett;

Házi poétánk, ki az egész jelenet alatt buzgón jegyzett, büszkén állt oda a felelős szerkesztőnk elé:

— Tessék a croquis!

... És ime itt van.

### Méreg a levesben.

Titokzatos eset.

Olyan eset történt tegnap Debreczenben, melynek titokzatoságáról csak a szigorú vizsgálat lesz képes lebontani a sötét leplet.

A szenzációs eset a következő:

Kiss Ferenc államvasuti alkalmazott már jó ideje volt ellátásban Koppányi József levélhordónál, kinek felesége ügyes gazdasszonyi mivoltáról híres.

Kiss Ferenc rendszeren együtt ebédelt a családdal, de tegnap sürgős elintéznivalója akadt állomása helyén s egy óra körül került haza Koppányiékhoz.

A levélhordó és családja megunták várni Kisst és megebédeltek. A későn érkezett ember hát maga ült az ebédhez.

Koppányiné lebbeneslevesét tálalt fel neki. Kiss Ferenc jó étvágygyal látott hozzá, de alig evett meg három kanállal, hirtelen undor fogta el. Megreszkett egész testében, sápadt szín öntötte el arcát s fejéhez kapva, felkiáltott:

— Ebben a levesben valami van! Nagyon rosszul lettem tőle!

Koppányiné ijedt arczezal futott hozzá s a levest rémületében kiöntötte. Kiss Ferenc állapota még súlyosabbra fordult.

Mire orvos érkezett, annyira rosszul lett, hogy eszméletét is elveszítette. Súlyos beteg állapotban szállították a kórházba, hol még mindég eszméletlenül fekszik s bár az orvosok minden lehetőt megtesznek megmentésére, aligha marad életben.

A levesben levő méreg oly gyors hatású volt, hogy ellensúlyozása nagyon kétséges.

A titokzatos esetben megindult a vizsgálat, hogy miképen került a levesbe

méreg. A beteget Dr. Szalay Béla orvos, városi vegyész vette vizsgálat alá, hogy kiderítse, minő méreg volt a levesbe.

A szerencsétlenül járt Kiss mindég jó viszonyban volt *Koppányiékkal*, így a gondolata is távol áll annak, mintha szánszándékos mérgezésről lehetne szó. Valószínűbbnek látszik, hogy a rejtélyes eset egyedül a szomorú véletlen műve.

**\* Jekelfalussy altábornagy Debreczenben.** *Jekelfalussy* Lajos altábornagy, volt debreczeni dandárparancsnok, tegnap éjjel Debreczenbe érkezett rokonai látogatására. Az altábornagy pár napig időzik városunkban.

**\* A püspöki káplán kitüntetése.** Kiss Áron ev. ref. püspök mellé beosztott Szabó Bertalan segéd lelkészt szülő faluja részéről a hála és tisztelet megnyilatkozásával telt kitüntetés érte. A fiatal segéd lelkész édes atyja, Szabó Károly Nagy-Kereki község esperese volt. A nemrég váratlanul elhalálozott derék esperes helyét most akarják betölteni Nagy-Kerekin. A mély hála és szeretet, ami az elhunyt halála után is megnyilatkozott: arra készítette a nagy-kereki egyházat, hogy volt esperesének fiát, Szabó Bertalant hívja meg egyhangulag édes atyja örökébe, mint olyan érdemes férfit, aki méltóan tudná betölteni Szabó Károly esperes helyét. Mivel azonban Szabó Bertalannak még nincs meg az első osztályú minősítvénye, lévén csak három éves káplán: a megtisztelő meghívást nem fogadhatta el.

**\* Szent István ünnepe.** Ezeréves, historial tényekben gazdag, dicsőséges multunk kimagasló, glóriás hőseit mi magyar nemzet mindig nem tudtuk méltó magaslatra emelni az emlékezés és megünnepeletetés fényességében. Annál is dicsérendőbb ez az akció, mely most Szent István király emlékének fényesebb ünnepeletetését célozza. Az Országos Nemzeti Szövetség ugyanis társadalmi mozgalmat akar indítani abból a célból, hogy Szent István napját ne csak a törvényes munkaszünettel ünnepeljük, hanem a társadalom is igazi és fényes nemzeti ünneppé tegye.

**\* A vármegyei tisztviselők lakbérügye.** Országosan és régen vajudó ügy már a vármegyei tiszt- és kezelőszemélyzet lakbérügyének rendezése. Sok-sok értekezlet és tanácskozás, javaslat és cikk hangzott el és íródott már a lakbér illetmény rendezése tárgyában és a sok új terv és mozgalom közepett a lakbér még mindig a régi maradt. — Pedig az idő azóta, amióta lakbér illetmény megszüntetése tárgyában megokolt feliratot intéz az országgyűlés képviselőházához és a belügyminisztériumhoz. Barsmegge e feliratát hozzájárulás végett megküldte *Hajdúvármegyének* is, melynek tárgyalása a vármegye szeptemberi közgyűlési napirendjének fogja egyik tárgyát képezni.

**\* Kossuth Lajos századik születésnapja.** Arad város törvényhatóságától *Justitoris* Kálmán polgármester és *Kúdas* Kálmán főjegyző aláírásával átirat érke-

zett, melyben felhívják a testvér törvényhatóságot, hogy a közelgő szeptember 19-ik napját nagy pompával *Kossáth* nevéhez méltóan ünnepelje meg Debreczen városa is. Ez a kisjóakaratu figyelmeztetés azonban meg késett, amennyiben Debreczen város is tudja a maga hazafias kötelességét és már jó előre gondoskodott, amennyiben a közgyűlés kimondta már az erre vonatkozó határozatát. Az átiratot ilyenképen aligha fogják tárgyalni.

**\* A debreczeni kamara akciója.** Az a nagyarányu mozgalom, melyet Debreczen kereskedelmi és iparkamarája a gazdasági különválás érdekében indított, mind szélesebb és nagyobb hullámokat ver. A *Kassai* társkamara távirati indítványához máris több kamara csatlakozott s immár bizonyos, hogy az országos gyűlések első napjának napirendjét kizárólag az önálló vámterület kérdése fogja elfoglalni.

**\* A szabadságszobor átvétele.** Debreczen város monumentális műemlékét, a *Toth* András zseniálisan megkésztett szabadságszobrát tegnap délután vette át a tegnapi lapunkban megemlített küldöttség. A remek szobor immár utban van rendeltetési helye felé s nemsokára ott fog állni az előre elkészített talapzaton, hogy hirdesse végtelen időkig Debreczen város szabadságszeretét s *Tóth* András mester szobrászi képességét. A megérkező szobor láthatatlanul kerül a talapzatra, csak majd aug. 2-án, a debreczeni szomorú kimeneteli csata emléknappján, hull le róla a lepel.

**\* Egy angol lap Debreczenről.** Mióta az angol gazdák Debreczenben voltak, egyre-másra jelennek meg a cikkek egyes angol lapokban Debreczenről. — Nemrégiben reprodukáltak a *Standard* egy cikkét, melyben egyik újságíró mondott el szép dolgokat Debreczenről. Ujában a *„Kilmarnock Standard”*-ban jelent meg egy értékes cikk *Mr. Macaulay* tollából. A fiatal angol urat jól ismerik Debreczenben is. A *Tisza* családnál mint angol nevelő működik már két esztendeje és egyik agilis tagja az itteni angol körnek. A nyarat *Mr. Macaulay* otthon tölti Angliában és felhasználja az alkalmat arra, hogy a magyarokra vonatkozólag a kölföldön annyira elterjedt helytelen híreket megezőfolja és igaz színben tüntessen fel bennünket a külföld előtt. Debreczenről és a Hortobágyról szól a hosszú, nagyszabásu cikk, a melyben részletesen írja le *Mr. Macaulay* itteni élményeit, nem győzve elég dicsérő jelzőt alkalmazni a magyarokra. Debreczen mint a legmagyarabb várost emlegeti, leírja minden középületét, a pallagi intézetet és gazdasági viszonyait stb. A szép, szakszerűen megírt cikkért bizonyára minden debreczeni ember hálával gondol a cikk érdemes, fiatal írójára.

**\* A kinek nincsen földije.** Az állami anyakönyvek életében ritkán esik meg egy-egy nevezetesebb eredmény. Az emberek születnek, meghalnak s a félbőrbe kötött könyv telik napról-napra, anélkül, hogy valami nagyobb érdeklődést keltene maga iránt.

A h-nánási anyakönyv azonban most olyan érdekes bejegyzést kapott, a melyről érdemes megemlékezni.

Ez a bejegyzés a következő:  
„Felvétetett 1902. július hó 20-án. A belügyminizter leirata és a hajdumegyei al-

ispán rendelete folytán befejeztetik, hogy a „Pisa” nevű német gőzös hajónaplójának 8. lapjáról kiállított kivárat szerint 1902. évi február hó 19-én reggeli 5 és fél órakor polgári idő számítás szerint 49° 51 percz északi szélességben és 14° 36 percz nyugati hosszúságban a magyarországi h-nánási illetőségi *Hilger* József bognármester utas felesége kis leányt szült, a ki *Francziska* nevet nyert.”

A kis *Hilger* *Erancziska* most ugyancsak megjárja a maga születésével. Igaz, hogy tengeren születni ritkaság, de azért lesz neki néhány kellemetlensége.

A mikor például azt kérdezik tőle, hogy hol született, azt fogja természetesen felelni:

— A 49 fok 51 percz északi szélességben és 14 fok 36 percz nyugati hosszúságban.

Erre a feleletre persze sokan azt fogják hinni, hogy hiányzik egy kereke.

Nemkülönben furesza lesz neki, hogy egyáltalán nem lesz — földije.

Mert van e még valaki kerek e világon *Hilger* *Francziskán* kívül, a ki 49 fok 51 percz északi szélességben és 14 fok 36 percz nyugati hosszúságban született?

Az ő földije egyedül a napsugár és a morajló tenger.

**\* A négy filléres bélyegek vége.** A magy. kir. kereskedelemügyi miniszter új rendeletével a levelező-lapok megdrágítása és az öt filléres frankójegyek kibocsátása következtében feleslegessé vált 4 filléres bélyegek további gyártását az államnyomdában beszüntette. A négy filléres bélyeg-jegyek csak addig maradnak még forgalomban, míg a meglévő készletek elfogynak, ami előreláthatólag rövid időn belül bekövetkezik.

**\* Utóállítás.** A *Korona* helyiségében tegnap folyt le az utóállítás *K. Tóth* Mihály polgári és *Mildner* Raymond őrnagy katonai elnök elnöklete alatt. Az utóállításra 14 ember jelentkezett, de csak öt maradt benn. Jelentkezett ezenkívül a keresetképtelenség megállapítása végett vagy 8 apa. Az apák különben egy-egy utóállításra néha igen érdekes jeleneteket rögtönöznek. Így régebben egy izben megesett, hogy egy ilyen utóállítás alkalmával megjelent a bizottság előtt egy 70 éves öreg ember. Azt hitték, hogy a legény fiáért jön könyörögni, de aztán kislul, hogy egészen másért jött. Katonának akar beállni. A bizottság nem tudta elfojtani jóízű kacagását. de az öreget mindez nem zavarja, gyorsan beszámol sok mindenről. Hogy 1848. óta ott járt minden csatában, hogy ott hadakozott 59-ben, 66-ban, sőt ott volt 1878-ban Boszniában is, de nagy beteg volt masirozáskor. Most azonban hála Istennek, jól érzi magát s nincs az a 20 éves legény. a kivel ki nem állaná a versenyt. A golyótól meg ugyan nem ijed meg. Beszélt, beszélt a jó öreg lelkesen, de arra mind csak azt magyarázták neki, hogy 36 esztendősnél öregebb embert a katonaság nem vesz be. Az öreg mégsem tágitott. Végre is úgy kelett rendőrrrel hazakisértetni. De ah az is kitűnt, hogy miért akart katonára lenni. Bizony azért, mert felesége kitette a szürét valami e. Nem is akarta bebocsátani, ezítálta a rendőr.

**\* Miniszter és a csér.** A kereskedelmi miniszter gyre és Debreczen váro

gát leiratban arról értesítette, hogy a megfelelő iparigazolvánnyal bíró eséplési munkát lakhelyükön kívül az ország bármely részében végezni anélkül, hogy az idegen iparhatóságok területén újabb iparigazolvány váltására lennének kötelezve. Ugyancsak jogosítva vannak a eséplési vállalkozók arra is, hogy eséplési munkálatok teljesítésére szóló megrendeléseket elfogadjanak, a mennyiben ez a már meglévő ipartörvénybe nem ütközik. A miniszter végül felhívja másodfokú iparhatóságokat, hogy a hatáskörük alá tartozó elsőfokú hatóságokat mihez tartás végett, ezen rendelkezéséről azonnal értesítsék.

\* **Kolumbus tojása.** A gyakorlótérre keskeny ut vezet a fenséges ur fővárosából. Az ut közepén árok van s gyakran megessik, hogy a katonák a gyors lovaglás alkalmával egymást bele-taszítják az árokba *Serenissimus* a következő hadiparancsot bocsátja ki:

— Minthogy a vizsgálat kiderítette, — hogy a keskeny ösvényen azért történik annyi baj, mert a katonák egymás előtt lovagolnak, ezennel meghagyom, hogy a jövőben ne egymás előtt, hanem egymás után haladjanak a gyakorlótér felé.

\* **Az „Ispotály“ utcái merénylet.** Mi és velünk együtt a helyi sajtó a legnagyobb felháborodással tárgyaltuk az „Ispotály“ utcái merényletet, melyet állítólag két kis leány ellen intéztek s a melyről tegnap kisült, hogy éretlen inas tréfa volt. Vagy a följelentés olyan rémesen kiszínezve adta elő a dolgot — valósággal *budapesti* kaptafára, ezt meg az okozta, hogy az „Ispotály“ utca publikuma hiába sürgeti a megváltó világosságot, a tanács szükkeblősége sajnálja tőlük a gázt. No a többi könnyen érthető, a derék *ispotályiak* a koholt merénylet árán próbáltak lámpákhoz jutni. Keservesen panaszozzák, hogy így sem értek czélt.

\* **Esküvő.** *Galánffy* János dr. debreczeni kir. ügyész családjában esküvő volt tegnapelőtt. Szép és művelt nővérét *Galánffy* Agnes kisasszonyt vette nőül *Marschalkó* Gusztáv, hajdu-böszörményi gimnasiumi tanár.

\* **Állatias merénylet.** *Hajduhadházi* levelezőnk felháborító esetről értesít bennünket, melynek szerencsétlen áldozatát a *debreczeni* kórházba hozták, *Péntek* Eszter nevű tizenkét éves leányt *Berki* Ignác né, szül. *Lakatos* Julianna, *h-hadházi* illetőségű nő kicsalta a mezőre, hol az ezredösszpontosítás alkalmából katonák tartózkodtak. A szegény kis leány ellen két emberbőrbe bujt vadállat, két *örmester*, becstelen merényletet követett el. Hisszük, hogy a szigorú vizsgálat után súlyos büntetés fogja érni a nyomorult lelkületű lélekufárnót és a két brutális hadfit.

\* **Meglopott szalmaözeveg.** Ennek az uborka szezonbeli időszaknak is megvannak még a maga apró eseményei, melyek minden komolyságuk dacára is mosolyra kényszerítik az embert. — Ezekből a történetekből való az is, mely tegnap játszódott le a rendőrség bünygyi kapitányának szobájában. Beállított egy még élete delén levő, már erősen kopaszodó ur s óvatosan körülvé „elsugta“ a panaszát:

„Mult éjjel kilopták zsebemből az arany-

„Lopták el? — kérdi a kapitány.  
„Zsebemből! — mondja a panaszos.  
„Hát azt kérdelem honnan, hanem hol?”

„Virul... gondolkodik s aztán

„... Nem otthon... Tetszik  
gyok...”

\* **Lenyelte a nadrág gombját.** *Fränkl* Sándor *hadházi* talmud tanuló egy kis baleset érte. Egyébb rágni való híjjában a nadrág gombját rágicsálta, miközben megesett vele az a baleset, hogy a rez gombot lenyelte és ilyen körülmények között emésztési zavarok állottak be a talmudista fiatalembernél. Nehogy komplikációk következzenek — beszállították a *debreczeni* kórházba, ahol majd, valahogy eltávolítják a kellemetlen táplálékot.

\* **Halálos esés a fáról.** Viruló szép leány volt *Nyir-Ábrányban* a 18 éves *Bácsik* Erzs. Szüleinek szemefénye, legényeknek kedveltje. Bálban, mulatságban öt tánczoltatták legtöbben. Meg volt azonban irva a sors könyvében, hogy *Bácsik* Erzs. szomorú véget érjen. Tegnapelőtt felmászott az udvarban levő eperfára, melynek galya letört alatta s a szép leány rémes sikoltással lezuhant a fáról és beleesett egy hegyes szőlőkaróba, mely oly súlyosan megsértette, hogy majdnem élettelenül hozták be a kórházba. Meggyógyulásához alig van remény. A szerencsétlen eset nagy részvétet keltett *Nyir-Ábrányban*. Deli legények, fiatal hajadonok szomorodott szívekkel beszélnek egymás közt a szép *Bácsik* Erzs. gyászos történetét.

x **Egy pianó kölcsönbe vétetik** vagy egy zongora, bővebb felvilágosítást ad a „Szabadság“ szerkesztősége.

## TANÜGY.

**Felhívás a tanítókhöz.** A „Magyarországi Tanítók Országos Bizottsága“ felhívja a hazai néptanítókat, hogy a f. évi augusztus hó 19. és 20-án *Budapest*-ben tartandó közgyűlésre minél számszerűbben jelenjenek meg. A közgyűlés az iljóság erkölcsi életének megóvásáról, a tanítóképzésről s a fizetésrendezéséről tanácskozik. A tanító-egyesületek erre vonatkozó határozataikat a titkárhoz (*Hajós* Mihály *Budapest*, I. *Krisztina*-körut 97. minél előbb küldjék be. A gyűlésre jönni szándékozók kedvezményes vasuti jegyet a titkártól kérjenek az utirány megjelölésével augusztus elsejéig.

## SPORT.

**A kuglizó-egylet közgyűlése.** A *debreczeni* pénzügyi tisztviselők kuglizó-egylete, melynek 33 éves fennállása óta ma 300 tagja van, tegnap tartotta rendes évi közgyűlését *Fauszt* Elek pénzügyigazgató elnöke alatt. A tisztújítást ejtették meg, mely szerint elnök ismét *Fauszt* Elek, alelnökök *Koncz* Elek és *Oláh* Károly, főjegyző *Jóga* Mihály, aljegyző *Rásó* István, pénztárnok pedig *Szűcs* János lett. Ezenkívül 24 választmányi tagot és több számvizsgálót, diszelnökül pedig *Dalmy* Kálmánt választották,

## TÁVIRATOK.

### Királyok találkozása.

**Bécs, július 21.** (*Saját tudósítótól.*) *Károly* román király augusztus 3-án délután *Ischlbe* érkezik, a hol a pályaudvaron Ő felsége üdvözl. 6-án a Román király *Ragatzba* utazik. A román király mellé diszolgálatra *Dietrichstein* szárnysegédet rendelik ki.

### A szász trónörökös Ischlben.

**Bécs, július 21.** (*Saját tudósítótól.*) *Frigyes* Agost szász trónörökös 23-án érkezik Bécsbe és rögtön *Ischlbe* megy, a hová délután 2 órakor érkezik. A pályaudvaron a király fogadja. A trónörökös mellé *Dietrichstein* szárnysegédet rendelték ki diszszolgálatra. Délután 4 órakor családi ebéd és másnap ebéd lesz Ő felségénél. Ugyanazon a napon kirándulást vagy vadászatot terveznek *Hallstadtba*. 25-én reggel a trónörökös *Ischl*-ből *Münchenbe* utazik.

### A keresztény-szigeti választás.

**Nagy-Szeben, július 21.** (*Saját tudósítótól.*) A keresztény-szigeti választókerületben augusztus 4-én lesz a képviselőválasztás. Minthogy a kerület román választói megtartják passzivitásukat, a szászok jelöltjének, *Gresskovits* Vilmos ügyvédnek megválasztása nagyon valószínű.

### Elsülyedt hajó.

**Hamburg, július 21.** Az éjjel *Blankese* és *Nienstedten* között a *Hansa* vontatóhajó nekiment a *Primus* nevű buxtehudi gőzösnek, a melyen 185 utas, köztük az *eilbecki* férfi dalegyesület tagjai voltak. A vontatóhajó kettéhasítottta a gőzöst, úgy, hogy az elsülyedt. A rajta levő emberek közül csak 30 menekült meg. Ujabb jelentések szerint a *Primus* hajó utasai közül 90-et meg tudtak menteni. A többiek elpusztultak.

## TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Egy juhbőr—egy hónap.** *Csibi* István *böszörményi* atyafi nagy megmondolatlanságra vetemedett, mikor egyébb lopni való híjjában elment juhbőrt lopni. A juhbőr ugyanis szagos matéria és így a bőr illatbéli fogyatékosságának köszönheti *Csibi* István, hogy elfogták. A bőrt a padlásról czipelte lefelé, mire a kutya, — *Berger* Ignác kutyája — rossz szagot érezvén: rosszat sejtett és lefogta a bőrtolvaj *Csibit*, míg a gazdája elő nem került. A *debreczeni* kir. törvényszék tegnapi főtárgyalása után *Csibi* Istvánt lopás czimén egy havi fogházra ítélte.

**REGÉNYCSARNOK.**

**A SZERELEM HATALMA.**

Regény.

Irta: Jablonczay Kálmán.

VII.

Lóna.

(Folytatás)

39.

Tardos rövidesen elmondta a fehér asszonynak a mit mi már régen tudunk. Nem hagyva abból egy makulányit sem. Beszédét azzal fejezte be, hogy szeretne mielőbb célt érni, és rövid időn belül a halál bizodalmaiban megnyugodni.

A míg Tardos beszélt a fehér nő figyelt az ajkamozgását, idegesen mormolta a tövis tüt, mely most féltlenül pihent ujjai között.

Tardos elbeszélése után néma esőnd állott be.

A férfi gondolata a multak emlékeinek felébresztése után vissza kalandoztak hazájába, hol felkeresve az elszakított imádott leányt, megpihent ez annak talán buzgó vonásain.

A fehér asszony hasonló képen nagyon szomorú volt, szemeiből néhány könnyesebb hulott a pokrócz darabokra míg keble lázasan emelkedvén szívének heves fájdalmát tolmácsolta.

Majd magához tért a fehér asszony és hozzá kezdett komor busingó hangon elbeszélni azt a szomorú történetet mely megmagyarázza, hogy ki ő? ! ! . . .

Nevem Lóna . . .

Ott születtem a tenger partján London égbenyuló házainak tömkelegében, Kódós volt a lég midőn keresztelni vittek.

Egi háború volt a felhők országában mikor esküvőre mentem a legdélregebb tengerész kapitánnyal — férjemmel.

(Folyt. köv.)

**BERGER-féle GYÓGY-KÁTRÁNY-SZAPPAN**

orvosi tekintélyek által ajánlva, Európa legtöbb államában fényes sikerrel alkalmaztatik

**mindennemű bőrkütegek**

ellen, nevezetesen idült pikkely-sömör, kozcos előföldi kütegek, agyszintén orr-rezesség, ótvár, fagydag, láb-izzadás, fej- és szakállkorpa ellen. A Berger-féle kátrányszappan tartalmazza a **ka-kátránynak 40 %**-át és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrányszappanoktól lényegesen különbözik. **Csalások elkerülése végett** határozottan Berger-féle kátrányszappant megrendelése s az ismert védjegyre való figyelmes tetés keretik. **Idült bőrbetegségeknél** sikerrel alkalmaztatik kátrányszappan helyett a

**Berger-féle gyógy-kátrány-kénszappan.**

A gyengébb kátrányszappan

**az arcbőr tisztátalanságai**

eltávolítására, a gyermekneknek valamennyi lejtettségét ellen felül-mulhatlan bőrtisztító, **mozsód és fűrdőszappan mindennapi használatul szolgál.** 5617

**Berger-féle glicerin-kátrányszappan**

35% glicerin tartalommal és finom illattal. Ára minden lejtet használatul utasítással együtt 35 kr.

A többi Berger-féle szappanokból különösen kiemelendők **benzoe-szappan** a bőr finomítására, **borax-szappan** pattanások ellen, **carbolic-szappan** a bőr simítására himlőhelyeknél és mint **szappan** Berger-féle **fenyő fűrdő-szappan** és **fenyő-piperesszappan**, Berger-féle **gyermek-szappan** az **szőke kor részére** (25 kr.)

**Berger-féle Potrosulfid-szappan**

rossz orr, kiütés, bőrvizketegek és arcvörösség ellen (75 kr.), **szepid szappan** igen hatóság,

**Berger-féle kénés tejszappan**

mitesszer és arctisztalanság ellen. **Tannin-szappan** lábizzadás és hajkihullás ellen.

**Berger-féle fog-szappan köcsögben**

1. sz. rendes fogaknak, 2. sz. dobányosoknak. Ára 30 kr., a legjobb fogtisztító szer. A többi Berger-féle szappanoknál illetőleg utalunk a röpiratokra. Csak Berger-féle szappanoknál kért, **szappan** szándékosan utasítanak vannak. **Mellett** Berger **szappan** hamisítások is fordulnak elő, keretik a fentebbi védjegyre, **valamint** a gyára **G. Heil & Comp. Troppan** figyelmesen leendő. **Kérdéseiket** küldjék a szerkesztési igazgatóságunkhoz **1902. évi arany érem a párisi kiállításra 1900.**

Kapható: **Dr. Rothschnek V. Emil, Balázs E.** valamint az ország összes gyógytáraiban.

A legjobb arc-  
szépítőszert a **SERAIL-ARCZKENŐCS,**

mely az arcot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

**Minden ártalmas alkotórész nélkül!**

Serail-szappan. } Kitűnő toillet szappanok a }  
Epe-szappan. } o kenőcs használatához o }

Serail-crème. nappali használatra. =

Serail-puder. Kiváló finom arezpor háromszinben, fehér, rózsás és eréme 1 doboz ára 1 korona.

Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Főraktár: **Dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovits Jenő, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközy László, Balázs Ödön** gyógyszerész uraknál, valamint **Jósa és Jóna** urak droguariájában.

Kapható továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MATYÁS** gyógyszerházban, **Aradon, szabadságtér,** valamint minden más gyógyszerházban.

Egy tégely ára 1 kor. 40 fillér

Egy kis tégely ára 70 fillér

**Egyedül valódi angol**

**Thierry A. gyógyszerész-féle balzsam**

Közegészségügyi hatóságilag megvizsgálva és véleményezve.

A palack felszerelése a kereskedelmi törvény védjegy oltalmába részesül.



Ezen balzsam úgy belsőleg, mint külsőleg használ és pedig: 1. még eddig el nem ért hatású gyógyszer a tüdő és mell minden betegségeinél, enyhíti a hurutot, csillapítja a kihányást, eltávolítja a fájó köhögést és idült fájdalmakat is gyógyít. 2. Kiválóan használ torokgyulladásnál, rekedtségnél és Minden nyakbetegségeknél stb. 3. Teljesen eltávolít minden lázt. 4. Meglehetően gyógyítja a gyomorgörcsöket, kólikát és szaggatásokat. 5. A könnyű székelést elősegíti és a vért valamint a vesét tisztítja eltávolítja a lépkört, a buskomorságot, elősegíti az étvágyat és emésztést. 6. Kitűnően használ fogfájásoknál, odvas fogaknál megszünteti a szájbüzt, minden fog- és szájbetegségeknél, eltávolítja a felbőgést. 7. Kitűnően használ külsőleg, mint esodagyógyszer minden sebeknél, égéseknél, fagyott tagokra, megszünteti a fejfájást, zugást, szaggatást, köszvényt, fülbajt stb.

Figyeljünk mindig pontosan a fenti zöld angyal védjegyre!

Hamisításoktól legjobban megóvhatjuk magunkat, ha **közvetlenül** a gyárból **rendelünk** eredeti karton csomagokban. — Az osztrák-magyar birodalom bármely postaállomására küldve, 12 kis vagy 6 duplaüveg ára 4 korona. Bosznia vagy Hercegovinába 4 korona 60 fillér. Megrendelések csak a pénz előleges beküldése vagy részletfizetés mellett eszközölhetnek.

**Miért szenved Ön!** mikor a biztos gyógyulásra bármiféle és bármilyen régi sebeknél biztos kiláása van és a csaknem mindig fájdalmas és veszélyes műtéteket sőt egyes tagok levágását is kikerülhet egyedül valódi

**Thierry A. gyógyszerész százlevelű rózsá-balzsamával**

mely rendkívül szívóerővel bír s a sebek gyógyításában, valamint a fájdalmak egyhítésében utólréhetetlen. A valódi százlevelű rózsá-balzsam használható:

A gyermekágyasról mellbajánál, tejgyülemlésnél, mellkeményedésnél, orbáncz mindennemű yásármelk-láb- vagy csontsebesülések, sebek, genyedtség, dagadt láb- sőt csontszu ellen; ütes-, szurás-lő-, vágásés zuzódási sebek ellen. Használható minden idegen részek, u. m. üveg-, faszálka, homok, szilánk és tüskék eltávolítására. Mindennemű daganat, kinövés, pokolvar, ujjaképződés, sőt rákbetegség ellen, szemölcs, körömdaganat, hólyag- és feldörzsölt lábak gyógyítására. Mindennemű égési sebek, fagyott testrészek, betegeknek hosszasan fekvés által támadt sebek, nyakdaganat, vértörődés, fülzugás és a gyermekeknek előforduló kisebesedések ellen stb.; a szétküldés kizárólag az összeg előleges beküldése mellett eszközöl-tetik. 2 tégely, csomagolás, szállítólevél és bérmentes megküldéssel 3 kor. és 50 fil.

Számos bizonyítvány áll rendelkezésre. Figyelmezteték mindenkit a hatástalan hamisítvá-nyok megvételétől s kérem szigorúan arra ügyelni, hogy minden tégelyen a fenti védjegy és ezégnék „Thierry A. őrangyal-gyógyszertára Pregradában” beleölgötve kell lenni. E két gyógyító ere-jére nézve felülmulhatatlan szer sohase romlik meg, de sőt ellenkezőleg minél régiebbek, annál értékesebbek és hatásosabbak, nem árt nekik se a hideg, se a meleg, azért bármely időszakban használhatók. Csaknem mindig biztos sikerrel járnak, különösen míg az orvos megérkezik, ter-mészetesen soha se szabad másféle hamisításokhoz vagy sokszorosan ajánlott hatástalan és ér-téktelen pótszerekhez nyulni, melyekért csak haszontalanul dobjuk ki a pénzünket, de maradjunk meg mindig a régi, kipróbált, olesó megbízható s amellet teljesen ártalmatlan, világhírű szer-mellett, melyeket minden családnál előforduló esetőségekre mindig készletben kellene tartani. A hol a valódiság minden felsorolt jeleivel ellátva nem volna kapható, egyszerűen rendeljük köz-vetlenül az alábbi cím alatt:

**Thierry Adolf LIMITED őrangyal-gyógyszertárától, Pregrada, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.**

Központi vaktár:

Budapesten Török J.; Zágrábban Mittelbach S.; és Bécsben Brady C. gyógyszerházban.

**Csőd alatti árverés**

A Biedermann E. és Fia cég esődtömögéhez leltározott butorok és irodai felszerelések utóbbiak között egy nagy és egy kisebb pénzszekrény f. évi augusztus, hó 4-ik napján délután 3 órakor, Piacz-utca 42. szám alatt bírósági végrehajtó közbejötténél nyilvános árverésen elfognak adatni. Az elárverelendő tárgyakat vagy azok árjegyzékét az érdeklődőknek megmutatom.

Debreczen, 1902. július hó.

**Dr. Körösi Kálmán**

ügyvéd, esődtömög gondnok.  
Piacz-utca 71.

Legjobb minőségű

**kékkő, raffia-háncs és o o o o o o o o kötöző fonal**

legolesőbban kapható  
**CZEGLÉDI és POLGÁRNÁL.**

**TÓTH GYULA**

vaskereskedő **DBRECZEN,**

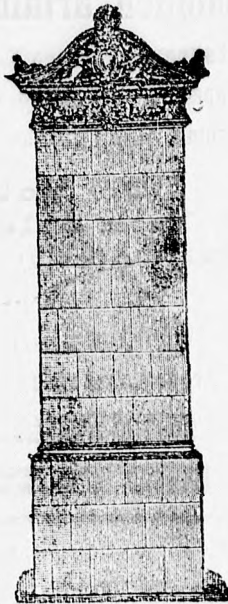
Piacz és Kossuth-utca sarkán.

Ajánlja dus raktárát: vas, szer-  
szám, épületvaslás, házi-, kerti-  
és konyha felszerelésekben.

**Hatvan-u. 2. szám alatti raktáramban**

nagy választék magyar és bud-  
veiszi gyártmányu **porcellan**  
kályhákban, valamint első minő-  
ségű vasbutorok, fürdőkádak, jég-  
szekrények és fényezett fémárak.

Szolid kiszolgálás. — Jutányos árak.



**Hirdetések**  
... a SZABADSÁG napilap számára ...  
jutányos áron felvételnek.

**Tessan-Celacop**

**Vastartalmu táp- és erősítőszér, vértképző és idegszilárdító**

kellemes izzel, könnyű emésztéssel.

Tessék az orvosoknál tudakolni.

Kapható minden gyógyszerárban.

Főraktár Hajdumegye számára

**Muraközy László** gyógyszerészrel.

**Eladó macsi-földek.**

A Debreczeni Első Takarékpénztár tulajdonát képező mintegy 372 kat. holdnyi kitűnő minőségű.

**Pa. macsi tanya-föld**

**5-től 20 holdas parcellákba osztva is eladó.**

A birtokmegosztási tervezetről, az eladási föltételekről s egyéb idevonatkozó részletekről készséggel ad felvilágosítást a Debreczeni Első Takarékpénztár igazgatósága, illetőleg ezen intézet titkárja.

Közbenjárók nem díjaztatnak.

**Gummi**

és halhólyagelismert legbiztosabb óv-  
szer, eredeti párisi csomagolásban.  
Orvosi tekintélyek ajánlata szerint  
teljesen biztos és ártalmatlan, tu-  
czatja 2, 4, 6, 8, 10, 12, 16 korona.  
**Capot americans** (rövid): 4, 6, 8, 10.  
**Diana-öv** (havi kötszer) 8—11 korona.  
Dusan felszerelt raktár: **irrigátorok,**  
**fecskendők, suspensoriumok**ban stb.  
Pessarium oclusivum. Mezina tanár  
szerint csak orvosi rendeletre ada-  
tik ki.

**Uj!** Aut vaglnal spray! **Uj!**  
a legbiztosabb és legkényel-  
mesebb női különlegesség ára kor. 15.  
Képes árjegyzék, zárt borítékban, titok-  
tartás mellett.

**Keleti J.** orvos-sebészeti mű- és kötszer-  
gyár. Alapítva 1878.  
Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 17.

1348 902.

**Hirdetmény.**

A folyó év július 7-én egy drb.  
világos pej 4 éves kancza nyakán  
balról ismeretlen bélyegű, vágott  
farku csillagos 200 korona értékű  
ló fogatott fel gazdátlanul, mely ki  
nem sajátítás esetén a folyó évi  
**augusztus 8-án** nyilvános árverésen  
a város házána eladatni fog.

Hajdu-Nánás 1902 július 18.

**CSOHÁNY LÁSZLÓ**  
polgármester.